ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 8ης Ιουλίου 2004 *

Στην υπόθεση C-166/03,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον B. Stromsky, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Γαλλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από τους G. de Bergues και F. Million,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, επιτρέποντας την ονομασία «χρυσός» μόνο για τα τεχνουργήματα με περιεκτικότητα σε χρυσό 750 χιλιοστά, ενώ αυτά με περιεκτικότητα σε χρυσό 375 ή 585 χιλιοστά φέρουν την ονομασία «κράμα χρυσού», παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 28 ΕΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans, πρόεδρο τμήματος, J.-P. Puissochet, J. N. Cunha Rodrigues (εισηγητή), R. Schintgen και N. Colneric, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs,
γραμματέας: R. Grass,

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 19ης Φεβρουαρίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 10 Απριλίου 2003, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, σύμφωνα με το άρθρο 226 ΕΚ, προσφυγή με αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, επιτρέποντας την ονομασία «χρυσός» μόνο για τα τεχνουργήματα με περιεκτικότητα σε χρυσό 750 χιλιοστά, ενώ αυτά με περιεκτικότητα σε χρυσό 375 ή 585 χιλιοστά φέρουν την ονομασία «κράμα χρυσού», παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 28 ΕΚ.

Το νομικό πλαίσιο

2 Το άρθρο 522 bis του γενικού φορολογικού κώδικα (code général des impôts), όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 94-6, της 4ης Ιανουαρίου 1994, περί τροποποιήσεως της νομοθεσίας σχετικά με την καθαρότητα των πολύτιμων μετάλλων και τις ελεγκτικές εξουσίες των τελωνειακών υπαλλήλων ως προς τη διοικητική κατάσταση ορισμένων προσώπων (JORF της 5ης Ιανουαρίου 1994, σ. 245, στο εξής: CGI), προβλέπει τα εξής:

«Μόνον τα τεχνουργήματα από χρυσό με περιεκτικότητα μεγαλύτερη ή ίση προς 750 χιλιοστά μπορούν να φέρουν την ονομασία "χρυσός" κατά την εμπορία τους στο στάδιο της λιανικής πωλήσεως σε ιδιώτες.

Τα τεχνουργήματα με περιεκτικότητα σε χρυσό 585 ή 375 χιλιοστά φέρουν την ονομασία "κράμα χρυσού", συνοδευόμενη από την περιεκτικότητά τους, κατά την εμπορία τους στο στάδιο της λιανικής πωλήσεως σε ιδιώτες.»

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

3 Η Επιτροπή, θεωρώντας ότι η ως άνω διάταξη δεν ήταν σύμφωνη με το άρθρο 28 ΕΚ, κίνησε την προβλεπόμενη στο άρθρο 226 ΕΚ διαδικασία περί αναγνωρίσεως παραβάσεως. Αφού όχλησε τη Γαλλική Δημοκρατία προκειμένου να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της, η Επιτροπή διατύπωσε, στις 19 Σεπτεμβρίου 2001, αιτιολογημένη γνώμη με την οποία κάλεσε το εν λόγω κράτος μέλος να λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί με τη γνώμη αυτή εντός προθεσμίας δύο μηνών από της κοινοποιήσεώς της.

4 Με έγγραφο της 4ης Φεβρουαρίου 2002, η Γαλλική Δημοκρατία ισχυρίστηκε ότι το άρθρο 522 bis του CGI ανταποκρίνεται στην απαίτηση προστασίας των καταναλωτών και ευθύτητας των εμπορικών συναλλαγών και κάλεσε την Επιτροπή να επανεξετάσει την εκτίμησή της. Η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την παρούσα προσφυγή.

Επί της προσφυγής

Επιχειρήματα των διαδίκων

5 Η Επιτροπή προβάλλει ότι το άρθρο 522 bis του CGI απαγορεύει την εμπορία στη Γαλλία υπό την ονομασία «χρυσός» των τεχνουργημάτων με περιεκτικότητα σε χρυσό 585 ή 375 χιλιοστά, ενώ τα εν λόγω τεχνουργήματα μπορούν να έχουν την ονομασία αυτή στο κράτος μέλος προελεύσεώς τους, και επιβάλλει στα ως άνω τεχνουργήματα μια άλλη ονομασία, ήτοι την ονομασία «κράμα χρυσού», η οποία είναι λιγότερο γνωστή και λιγότερο εκτιμώμενη από τον καταναλωτή. Η ως άνω

διάταξη μπορεί να καταστήσει δυσχερέστερη την εμπορία των εν λόγω τεχνουργημάτων στη Γαλλία και, ως εκ τούτου, να εμποδίσει, τουλάχιστον εμμέσως, το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών. Κατά συνέπεια, οι επίδικοι κανόνες περί ονομασίας, εάν δεν μπορούν να δικαιολογηθούν από σκοπό γενικού συμφέροντος, συνιστούν μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος, τα οποία απαγορεύονται από το άρθρο 28 ΕΚ.

6 Η Επιτροπή εκτιμά ότι οι εν λόγω κανόνες περί ονομασίας δεν είναι αναγκαίοι για την εξασφάλιση της προστασίας των καταναλωτών και της ευθύτητας των εμπορικών συναλλαγών και ότι οι κανόνες αυτοί δεν δικαιολογούνται με γνώμονα το άρθρο 28 ΕΚ. Συγκεκριμένα, αρκεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν προσήκουσα επισήμανση που να εξασφαλίζει ορθή πληροφόρηση ως προς την ακριβή περιεκτικότητα σε χρυσό των διαφόρων τεχνουργημάτων που προσφέρονται προς πώληση.

7 Η Γαλλική Κυβέρνηση αμφισβητεί την υπόθεση ότι η ύπαρξη δύο κατηγοριών τεχνουργημάτων έχει αισθητή επίπτωση στο ενδοκοινοτικό εμπόριο. Η Επιτροπή, μη αποδεικνύοντας την ύπαρξη συνεπειών επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου, δεν εκπλήρωσε το βάρος αποδείξεως που φέρει στο πλαίσιο προσφυγής λόγω παραβάσεως.

8 Κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, η ύπαρξη δύο ονομασιών, ήτοι «χρυσός» και «κράμα χρυσού», που αντιστοιχούν σε είδη τεχνουργημάτων των οποίων η περιεκτικότητα σε χρυσό διαφέρει ουσιωδώς, ανταποκρίνεται στη μέριμνα για την πληροφόρηση του καταναλωτή προς εξασφάλιση της προστασίας του. Πρόκειται για σκοπό γενικού συμφέροντος που είναι ικανός να δικαιολογήσει μέτρο αφορών την ονομασία των τεχνουργημάτων από την άποψη των απαιτήσεων του άρθρου 28 ΕΚ.

9 Εξάλλου, το σύστημα της διττής ονομασίας εξασφαλίζει καλύτερη πληροφόρηση των καταναλωτών από εκείνο που προκρίνει η Επιτροπή, ήτοι από το σύστημα της επισημάνσεως που αναφέρει μόνον την περιεκτικότητα σε χρυσό των τεχνουργημάτων. Το τελευταίο σύστημα παρέχει αμιγώς τεχνική πληροφόρηση στους καταναλωτές, ενώ η διττή ονομασία βαίνει πέραν αυτού παρέχοντας στους καταναλωτές μια ευκόλως κατανοητή ερμηνεία ως προς την ποιότητα των επίμαχων προϊόντων.

10 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Γαλλική Κυβέρνηση θεωρεί ότι το σύστημα της ονομασίας το οποίο απορρέει από το άρθρο 522 bis του CGI δεν αντιβαίνει στο άρθρο 28 ΕΚ.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

11 Κατά πάγια νομολογία, κάθε μέτρο που είναι ικανό να εμποδίσει άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά, το ενδοκοινοτικό εμπόριο πρέπει να θεωρείται ως μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς, απαγορευόμενο ως εκ τούτου από το άρθρο 28 ΕΚ (βλ. αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 1974, 8/74, Dassonville, Συλλογή τόμος 1974, σ. 411, σκέψη 5, και της 11ης Δεκεμβρίου 2003, C-322/01, Deutscher Apothekerverband, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 66).

12 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, χωρίς να αντικρουσθεί από τη Γαλλική Κυβέρνηση, ότι τεχνουργήματα με περιεκτικότητα σε χρυσό 375 ή 585 χιλιοστά διατίθενται νομίμως στο εμπόριο υπό την ονομασία «χρυσός» σε άλλα κράτη μέλη, εκτός της Γαλλίας.

13 Δεν αμφισβητείται ότι η ονομασία «κράμα χρυσού» είναι λιγότερο ελκυστική για τους καταναλωτές από την ονομασία «χρυσός».

14 Η υποχρέωση πωλήσεως των ως άνω τεχνουργημάτων υπό την ονομασία «κράμα χρυσού», η οποία επιβάλλεται από το άρθρο 522 bis του CGI, ενώ, στις χώρες καταγωγής τους, τα εν λόγω τεχνουργήματα διατίθενται στο εμπόριο υπό την ονομασία «χρυσός», είναι, υπό τέτοιες συνθήκες, ικανή να εμποδίσει το ενδοκοινοτικό εμπόριο.

15 Επομένως, η ως άνω διάταξη του CGI πρέπει να θεωρηθεί ως μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό επί των εισαγωγών κατά την έννοια του άρθρου 28 ΕΚ, χωρίς να είναι αναγκαίο να αποδειχθεί αν η διάταξη αυτή είχε αισθητά αποτελέσματα επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου.

16 Ως προς το ζήτημα αν μια τέτοια διάταξη μπορεί ωστόσο να δικαιολογηθεί από απόψεως κοινοτικού δικαίου, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η εθνική κανονιστική ρύθμιση, που θεσπίστηκε ελλείψει κοινών ή εναρμονισμένων κανόνων και εφαρμόζεται αδιακρίτως επί των εγχωρίων προϊόντων και επί των εισαγομένων προϊόντων από άλλα κράτη μέλη, μπορεί να συμβιβάζεται με τη Συνθήκη μόνον εφόσον επιβάλλεται από επιτακτικές ανάγκες που αφορούν ιδίως την ευθύτητα των εμπορικών συναλλαγών και την προστασία των καταναλωτών ή είναι ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό και ο σκοπός αυτός πρέπει να μην μπορεί να επιτευχθεί με μέτρα που περιορίζουν λιγότερο το ενδοκοινοτικό εμπόριο (βλ. απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2000, C-448/98, Guimont, Συλλογή 2000, σ. I-10663, σκέψη 27).

17 Δεν αμφισβητείται ότι οι βαθμοί περιεκτικότητας που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την ένδειξη της αναλογίας πολύτιμου μετάλλου που περιέχεται στα τεχνουργήματα καθώς και ο τρόπος κατά τον οποίο πρέπει αυτοί να εκτίθενται δεν αποτελούν, κατά το παρόν στάδιο εξελίξεως του κοινοτικού δικαίου, αντικείμενο εναρμονίσεως. Επίσης, δεν αμφισβητείται ότι το άρθρο 522 bis του CGI εφαρμόζεται αδιακρίτως επί των γαλλικών προϊόντων και επί των εισαγομένων προϊόντων από άλλα κράτη μέλη.

18 Εξάλλου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η επίμαχη διάταξη του CGI αποσκοπεί στο να εξασφαλιστεί η ευθύτητα των εμπορικών συναλλαγών και η προστασία των καταναλωτών.

19 Ωστόσο, η επίδικη ρύθμιση επιβάλλει, για τα τεχνουργήματα τα οποία έχουν τα δύο χαμηλότερα επίπεδα καθαρότητας και τα οποία διατίθενται στο εμπόριο κατά το στάδιο της λιανικής πωλήσεως για τους ιδιώτες, μια περιττή διττή ονομασία, εφόσον επιβάλλει τη χρήση όχι μόνον της περιεκτικότητας του τεχνουργήματος σε χρυσό, που παρέχει αντικειμενική πληροφόρηση ως προς τον βαθμό καθαρότητάς του, αλλά και της ονομασίας «κράμα χρυσού» που συνιστά πολύ λιγότερο ακριβή πληροφόρηση επί του ιδίου θέματος.

20 Από τις ανωτέρω σκέψεις απορρέει ότι το προβλεπόμενο στο άρθρο 522 bis του CGI σύστημα της διττής ονομασίας δεν είναι ανάλογο προς τον σκοπό της εξασφαλίσεως της ευθύτητας των εμπορικών συναλλαγών και της προστασίας των καταναλωτών και ότι ο ως άνω σκοπός μπορεί να επιτευχθεί με μέτρα που περιορίζουν λιγότερο το ενδοκοινοτικό εμπόριο.

21 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Γαλλική Δημοκρατία, επιτρέποντας την ονομασία «χρυσός» μόνο για τα τεχνουργήματα με περιεκτικότητα σε χρυσό 750 χιλιοστά, ενώ αυτά με περιεκτικότητα σε χρυσό 375 ή 585 χιλιοστά φέρουν την ονομασία «κράμα χρυσού», παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 28 ΕΚ.

Επί των δικαστικών εξόδων

22 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Γαλλικής Δημοκρατίας στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε, η Γαλλική Δημοκρατία πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Η Γαλλική Δημοκρατία, επιτρέποντας την ονομασία «χρυσός» μόνο για τα τεχνουργήματα με περιεκτικότητα σε χρυσό 750 χιλιοστά, ενώ αυτά με περιεκτικότητα σε χρυσό 375 ή 585 χιλιοστά φέρουν την ονομασία «κράμα χρυσού», παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 28 ΕΚ.**

2) **Καταδικάζει τη Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.**

Timmermans Puissochet Cunha Rodrigues

Schintgen Colneric

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 8 Ιουλίου 2004.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του δευτέρου τμήματος

C. W. A. Timmermans